

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/225/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7913205216
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Feťková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7913205216.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Feťkovej a sudcov JUDr. Ladislava Duditša a Mgr. Angeliky Sopoligovej v právnej veci navrhovateľa: Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., so sídlom v Košiciach, Komenského č. 50, IČO: 36 570 460, proti odporcovi: Obec Vojčice, so sídlom vo Vojčiciach, P.O. Hviezdoslava 408/1, IČO: 00 332 135, zastúpeného JUDr. Miroslavom Berešom, so sídlom v Trebišove, Kukučínova 184/1, v konaní o nahradenie prejavu vôle, o odolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trebišov, č.k. 14C/65/2013-105, zo dňa 14.11.2013 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania v sume 135,62 eur na účet advokáta JUDr. Miroslava Bereša do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 02.04.2013 domáhal, aby súd nahradil vyhlásenie prejavu vôle odporcu, že ako predávajúci uzatvára kúpnu zmluvu s navrhovateľom ako kupujúcim o predaji 95 % majetkového podielu časti vodohospodárskeho diela v rámci stavby „Vojčice - vodovod“ za dohodnutú cenu 1,- Sk, po prepočte konverzným kurzom 0,033 eur, v znení predloženom navrhovateľom a zaviazal odporcu na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrh zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že navrhovateľ a odporca dňa 30.11.2007 uzavreli Zmluvu o združení finančných prostriedkov, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky vo výške 350.000,- Sk (11.617,87 eur) za účelom spolufinancovania diela Vodovod - Vojčice. V uvedenej zmluve sa zmluvné strany zároveň dohodli, že po skolaudovaní časti stavby, odporca odpredá predmetnú časť stavby navrhovateľovi za kúpnu cenu 1,- Sk bez DPH. Ďalej mal za preukázané a táto skutočnosť nebola medzi účastníkmi sporná, že ku dňu 18.11.2011 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie príslušného orgánu, ktorým bol udelený súhlas na užívanie diela (kolaudačné rozhodnutie). Odporca odmietol uzatvoriť kúpnu zmluvu tak, ako sa na to zaviazal v čl. V. zmluvy o združení finančných prostriedkov, nakoľko považuje predmetnú zmluvu za neplatnú z dôvodu, že nebola prejednaná a schválená obecným zastupiteľstvom pred tým, než ju starosta podpísal, čím starosta svoju právomoc prekročil. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa skúmal, či predmetná zmluva obsahujúca záväzok uzavretia kúpnej zmluvy je platná a v súlade s právnymi predpismi. Po právnom posúdení veci podľa ust. § 829 ods. 1, 2, § 34, § 18 ods. 2 písm. c) Občianskeho zákonníka, ust. § 13 ods. 1,3 Obchodného

zákonníka ust. § 9 ods. 1 písm. e), § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, ust. § 13 ods. 1, 5 zákona č. 369/1990 Zb. a oboznámení sa so Zásadami hospodárenia s majetkom účinnými dňa 18.07.2000 súd prvého stupňa zistil, že zmluva o združení finančných prostriedkov z 30.11.2007 bola zo strany odporcu podpísaná starostom, teda štatutárnym zástupcom obce. Nakoľko predmetom zmluvy bolo združenie finančných prostriedkov obce 7.000.000,- Sk a navrhovateľa 350.000,- Sk mal za to, že sa jedná o nakladanie s majetkovými právami obce. V zmysle § 15 ods. 2 písm. f, Štatútu obce je obecnému zastupiteľstvu vyhradené schvaľovanie združovania obecných prostriedkov a činností a účasť v združeniach a v zmysle § 9 Štatútu obce v spojení s bodom 6 Zásad hospodárenia s majetkom je obecnému zastupiteľstvu vyhradené schválenie nakladania s majetkovými právami nad 30.000,- Sk.

Z uvedeného teda vyplynulo, že tento právny úkon štatutárneho zástupcu mal byť vopred schválený obecným zastupiteľstvom. V danom prípade nebolo uzavretie zmluvy schvaľované obecným zastupiteľstvom a nebolo v tomto smere ani prijaté uznesenie. Z predložených zápisníc zo zasadnutí obecného zastupiteľstva mal súd prvého stupňa preukázať, že sa netýkali schválenia zmluvy o združení finančných prostriedkov, v tomto smere tvrdenia bývalého štatutárneho zástupcu odporcu neboli potvrdené. Z výpovede svedkov nebolo potvrdené ani vyvrátené schválenie tejto zmluvy, vzhľadom na časový odstup od r. 2007 odkázali iba na zápisnice z obecných zastupiteľstiev a prijaté uznesenia. Nakoľko schválenie právneho úkonu obecným zastupiteľstvom vzhľadom na štatút obce a zásady hospodárenia s majetkom zakladalo podmienku platnosti právneho úkonu, starosta nebol oprávnený uzatvoriť predmetnú zmluvu o združení finančných prostriedkov. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa dospel k záveru, že uzatvorená zmluva je absolútne neplatná pre rozpor so zákonom podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Pre platnosť predmetnej zmluvy je uzavretie zmluvy navrhovateľom v dobrej viere bez jej predchádzajúceho schválenia obecným zastupiteľstvom nepostačujúce. Nakoľko medzi účastníkmi konania nedošlo k platnému vzniku zmluvného vzťahu týkajúceho sa zmluvy o združení finančných prostriedkov, nemohlo navrhovateľovi vzniknúť ani právo na uzavretie kúpnej zmluvy tak, ako to bolo uvedené v čl. V. Zmluvy. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Pretože úspešný odporca si náhradu trov konania neuplatnil, súd prvého stupňa mu náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ. Navrhol zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa a návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam, najmä s ohľadom na výpoveď svedka pána Ladislava Bodnára, bývalého starostu obce, ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že pred podpísaním zmluvy o združení finančných prostriedkov informoval obecné zastupiteľstvo o tom, že navrhovateľ mu poskytne finančné prostriedky vo výške 350.000,- Sk (11.617,87 eur) na výstavbu diela - stavby „Vojčice - vodovod“, čo predstavovalo 5 % z oprávnených nákladov na diela, 95 % malo byť financovaných z Environmentálneho fondu s tým, že po kolaudácii stavby odporca bude súhlasiť s predajom predmetnej stavby navrhovateľovi za 1,- Sk bez DPH. Podľa jeho slov uvedené prejednal s obecným zastupiteľstvom a bol mu udelený súhlas. Z výpovedí ďalších svedkov - bývalých členov obecného zastupiteľstva síce nebolo potvrdené, ale zároveň ani vyvrátené schválenie tejto zmluvy, vzhľadom na to, že si pre časový odstup od roku 2007 na dané obdobie nespomínajú. Preto navrhovateľ mal za to, že v konaní nebolo preukázané, že obecné zastupiteľstvo o danej zmluve nevedelo a nedalo na jej uzatvorenie ústny súhlas. Podľa názoru navrhovateľa napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ak návrh navrhovateľa zamietol z dôvodu, že Zmluva o združení finančných prostriedkov je absolútne neplatná. Podľa názoru navrhovateľa sa v tomto prípade nejedná o absolútnu neplatnosť zmluvy. Porušenie zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (§ 9 ods. 2 písm. c)) tým, že obecné zastupiteľstvo neschválilo nakladanie s majetkovými právami v určitej hodnote podľa odvolateľa nespôsobuje absolútnu neplatnosť tohto úkonu. Okolnosť, že starosta obce uzavrel zmluvu o združení finančných prostriedkov bez výslovného súhlasu obecného zastupiteľstva, a že ju nepredložil na schválenie obecnému zastupiteľstvu, nemôže mať za následok jej absolútnu neplatnosť. Táto okolnosť by mohla spôsobiť iba relatívnu neplatnosť tohto právneho úkonu, ktorej sa ale odporca nedomáhal v súdom stanovenej lehote na súde. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil (§ 40a Občianskeho zákonníka). Predmetnú zmluvu uzatvoril navrhovateľ so starostom obce, ktorý je podľa § 13 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení k 31.12.2007, štatutárnym

orgánom v majetkovoprávných vzťahoch obce. Podľa čl. 69 ods. 3 Ústavy SR starosta obce je výkonným orgánom obce, vykonáva správu obce a zastupuje obec navonok. Starosta má oprávnenie samostatne obec zastupovať vo vzťahu k tretím osobám, preto aj prípadná absencia schválenia predmetnej zmluvy o združení finančných prostriedkov obecným zastupiteľstvom v rámci ochrany zmluvných strán a právnej istoty, by nemala postihovať riadne podpísanú zmluvu absolútnou neplatnosťou podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru navrhovateľa takéto konanie obec zaväzuje. Ak starosta prekročí svoje oprávnenie napr. tým, že nepožiadá o schválenie obecné zastupiteľstvo, je obec jeho rozhodnutím viazaná, má však právo na náhradu škody voči starostovi a nevylučuje sa ani prípadná trestnoprávna zodpovednosť. Zároveň navrhovateľ poukázal v dôvodoch odvolania na to, že pri uzatváraní zmluvy o združení finančných prostriedkov konal v dobrej viere, mal za to, že zmluva je platne uzavretá, a na základe predmetnej zmluvy poskytol finančné prostriedky vo výške 350.000,- Sk, teda plnil to, na čo sa zaviazal.

Odporca v odvolacom konaní zastúpený advokátom JUDr. Miroslavom Berešom v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a uplatnil náhradu trov odvolacieho konania za 2 úkony právnej služby v celkovej výške 135,62 eur. V dôvodoch vyjadrenia poukázal na to, že bývalý starosta obce Ladislav Bodnár nemohol sám rozhodnúť o uzavretí zmluvy, aj keď bol oprávnený vystupovať za obec samostatne a podpisovať v jej mene právne úkony. Táto štatutárna kompetencia ho nezmocňuje samostatne rozhodovať za obec vo vážnych, nie bežných veciach. Starosta v takýchto veciach vykonáva nie svoju vôľu, ale vôľu obecného zastupiteľstva. Teda na uzavretie spornej zmluvy bolo jednoznačne potrebné rozhodnutie obecného zastupiteľstva. Až v prípade, ak by poslanci prijali rozhodnutie o súhlase s takou zmluvou, mohol ju starosta uzavrieť. Pokiaľ menovaný tvrdí, že informoval zastupiteľstvo o takejto zmluve, neznamená, že obecné zastupiteľstvo zmluvu aj prejednálo a že prijalo rozhodnutie o súhlase s jej uzavretím. Bývalí poslanci ako svedkovia poukázali na zápisnice z jednotlivých rokovaní tohto orgánu a na výpisy z jeho uznesení. V žiadnom takomto dokumente sa nenachádza hlasovanie poslancov o súhlasnom rozhodnutí so zmluvou. Teda z týchto písomností jednoznačne vyplýva, že súhlas starostovi udelený nebol. Naopak, existuje zápisnica z rokovania Obecného zastupiteľstva zo dňa 27.05.2012, kde nebol daný súhlas na prevod 95 % podielu obecného vodovodu na navrhovateľa. Odporca nespochybňuje, že bývalý starosta uzavrel s navrhovateľom dňa 30.11.2007 Zmluvu o združení finančných prostriedkov a nespochybňuje ani to, že na jej základe Východoslovenská spoločnosť poskytla obci sumu 350.000,- Sk za účelom spolufinancovania výstavby vodovodu s tým, že po skolaudovaní stavby ho obec odpredá tejto spoločnosti za 1,- Sk. K uzavretiu takejto zmluvy bol ale potrebný súhlas obecného zastupiteľstva, lebo išlo o nakladanie s rozsiahlym obecným majetkom (7.000.000,- Sk), kde s ním nemohol disponovať len sám starosta. Príslušný súhlas však chýba. Podľa právnej úpravy platnej v roku 2007 nakladanie s majetkovými právami vyššej hodnoty ako 30.000,- Sk podliehalo súhlasu obecného zastupiteľstva. Z príslušných úradných zápisníc o rokovaní tohto orgánu vyplýva, že takýto súhlas udelený nebol. Vzhľadom na časovú tieseň mohol starosta zvolať aj mimoriadne rokovanie tohto orgánu len k tomuto jedinému bodu, čo sa nestalo. Preto je daná zmluva ako právny úkon neplatná, lebo predošlý starosta svoje právomoci pri jej uzatváraní prekročil. On bol síce kompetentný ju podpísať ako štatutárny orgán. Nemohol však rozhodnúť samostatne, bez obecného zastupiteľstva o tom, že bude uzavretá, a teda že obec bude ňou zaviazaná. V tejto súvislosti poukazuje odporca na to, že navrhovateľ vo svojich zmluvách má kolónku o súhlase obecného zastupiteľstva, kde má byť uvedené číslo uznesenia a dátum, kedy bol súhlas udelený. Teda navrhovateľ sám spochybňuje vlastný argument o oprávnení starostu samostatne za obec rozhodovať, lebo sám navrhovateľ vyžaduje k uzavretiu zmluvy aj súhlas obecného zastupiteľstva. Odporca nesúhlasí ani s argumentom navrhovateľa o relatívnej neplatnosti právneho úkonu, lebo relatívne neplatné právne úkony taxatívne uvádza ust. § 40 Občianskeho zákonníka. Ostatné právne úkony odporujúce zákonu sú absolútne neplatné. Rovnako nesúhlasí odporca ani s argumentom v odvolaní, že obec je viazaná rozhodnutím starostu aj v prípade, že prekročil svoje oprávnenie. Tento právny princíp môže platiť pri prekročení rozsahu udeleného plnomocenstva, nie však v činnosti samosprávy pri delení kompetencií medzi jednotlivými jej orgánmi. Odporca v dôvodoch vyjadrenia poukázal na to, že nemá snahu neseriózne vystupovať voči navrhovateľovi. Fyzicky protokolárne odvolateľ dňa 21.12.2011 odovzdal do vlastníctva navrhovateľa časť stavby obecného vodovodu v hodnote 350.000,- Sk, čo zodpovedá podielu 5 % a teda sume, ktorou na začiatku prispel na jeho realizáciu.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal navrhovateľ v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok v súlade s § 156 ods. 1 O.s.p. verejne vyhlásil potom, čo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku dňa 19.03.2015 o 09.20 hodine v pojednávacej miestnosti č. 221/II. poschodie oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach dňa 11.03.2015.

Navrhovateľ v odvolaní namieťa odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. spočívajúci v nesprávnom skutkovom zistení sa týka skutkových zistení, na základe ktorých súd posúdil vec po právnej stránke a ktoré sú nesprávne v tom zmysle, že nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 až § 135 O.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.) je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil na správne zistený skutkový stav nesprávny právny predpis, alebo aplikoval správny právny predpis, alebo aplikoval správny predpis, ale ho nesprávne vyložil, prípadne vtedy, ak z preukázaných skutočností vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov.

Odvolací súd dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú dané.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním náležite zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za tohto konania vyšli najavo a vec správne právne posúdil.

Odvolací súd preto konštatuje, že dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa sú správne a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd udáva nasledovné: Rozhodnutie obecného zastupiteľstva v majetkovoprávnom úkone nie je autoritatívnym výrokom obce, ktorým sa individuálny právny vzťah účastníkov zakladá, mení alebo ruší, ale je prejavom vôle obce. Tento prejav sa tvorí a prejavuje uznesením obecného zastupiteľstva. Právne účinky vyvolá len vtedy, ak spĺňa formálne a meritórne náležitosti. Ak sa pred súdom vyskytne v občianskom súdnom konaní ako sporná otázka platnosti zmluvy uzavretej medzi obcou a druhým účastníkom zmluvy, ktorej predmetom je niektorý z majetkovoprávných úkonov, ktorý vyžadoval rozhodnutie obecného zastupiteľstva, musí súd skúmať platnosť prejavu vôle tak z hľadiska formálnych (prijatie uznesenia spôsobom stanoveným v zákone), ako aj z hľadiska meritórnych náležitostí, ktorého jadrom je prejav vôle. Bez prejavu vôle a jeho vyjadrenia v objektívne zistiteľnej forme nemožno hovoriť o právnom úkone. Táto zásada platí aj pre prejavy vôle obce v oblasti občianskeho práva. Kým obecné zastupiteľstvo nerozhodlo o majetkovoprávnom úkone a prijaté uznesenie nebolo pojaté do zápisu o priebehu schôdze obecného zastupiteľstva, nevznikol prejav vôle spôsobilý založiť právnym úkonom vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Majetkovoprávne úkony, o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo a ktoré urobil len starosta bez predchádzajúceho platného rozhodnutia obecného zastupiteľstva, nezaväzujú obec, pretože tu chýba prejav vôle obce. Starosta obce nemôže urobiť bez prejavu vôle obce majetkovoprávny úkon, ku ktorému sa vyžaduje predchádzajúce rozhodnutie obecného zastupiteľstva a zaviazat' ním obec, pretože mu k tomu zákon o majetku obcí s príslušnými predpismi nedáva oprávnenie, takže jeho právny úkon nevyvolal právne účinky. Obce sú verejnoprávnymi korporáciami a pokiaľ konajú vo veciach práva súkromného, nemožno tvorbu a prejavu ich vôle mechanicky posudzovať rovnako akoby išlo napr. o obchodné spoločnosti; ide totiž o samosprávny subjekt sui generis, ktorý pre platné nakladanie majetku

potrebuje schválenie príslušným orgánom obce (obecným zastupiteľstvom). Schválenie právneho úkonu zo strany príslušného orgánu obce predstavuje podmienku platnosti právneho úkonu obce. Bez predchádzajúceho rozhodnutia obecného zastupiteľstva uskutočnenie majetkovoprávneho úkonu sa musí považovať za také, ktoré odporuje zákonu a preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné.

Odvolací súd preto v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 224 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, preto je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnému odporcovi. Odporca bol v odvolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý trovy odvolacieho konania uplatnil a vyčíslil v podanom vyjadrení sa k odvolaniu. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z odmeny za 2 úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia a vyjadrenie sa k odvolaniu 2 x 60,- eur + 2 x režijný paušál 8,81 eur. (Výška tarifnej odmeny je určená podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov - § 11 ods. 1 písm. a), § 13 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.